

[Statsministeren]

værdi, vi har brudt med devalueringlinjen. Den danske rente er faldet drastisk, og forskellen mellem renteutgifterne i udlandet og herhjemme er indsnævret væsentligt. Vi oplever nu en betydelig stigning i den danske eksport. Erhvervslivets investeringer accelererer kraftigt. Da firkløverregeringens politik begyndte at vise sine virkninger, stagnerede arbejdsløsheden, men gennem de seneste måneder har vi endelig oplevet, at arbejdsløsheden i Danmark er begyndt at falde. Ungdomsarbejdsløsheden er vi nu på vej til at gøre mærkbart indhug på.

Indtil for et par år siden var det daglig kost at læse om lukning af virksomheder, konkurser og betalingsstandsninger, og næsten intet nyt blev sat i gang. Modløshed og stagnation var ved at få overtaget overalt. Nu er det anderledes. Vi er så småt i gang med at få mobiliseret noget mere af det initiativ og den ekspansion, den lyst til at tage en risiko og sætte i gang, som afgørende kan bringe os bort fra krisens tid. Men endnu er det kun starten, vi har oplevet. Der er stadig store ressourcer i den danske befolkning, som midlertidigt går til spilde, og som det er vor store opgave at få inddraget i aktivitet til gavn for hvert enkelt menneske selv, men også for samfundet.

For få år siden kunne det se ud som en næsten uløselig opgave at skabe den nye vækst, der var nødvendig for at redde velfærdssamfundet og genskabe trygheden og tilliden til fremtiden. Nu er vi trods alt godt i gang dermed. Det var ikke lykkedes uden talrige tilpasninger, justeringer, opstramninger, beskæringer og forandringer næsten overalt i vore systemer. Med besparelser på kun 1 pct. af vore samlede udgifter i social- og sundhedssektoren, der udgør omkring halvdelen af de samlede offentlige udgifter, er vi kommet mere smertefrit igennem end de fleste andre samfund.

Genopretningen er i fuld gang. Men der er endnu store problemer, som skal løses i de kommende år. Selv om arbejdsløsheden er faldet, ligger den stadig på et niveau mellem 270.000 og 280.000, og den bevæger sig kun langsomt nedad. Den voldsomme stigning i statens underskud er standset og afløst af et faldende underskud på statsfinanserne. Men underskuddet vil endnu i 1985 være på omkring 40 mia kr., og statsgælden vil stige og-

så i de kommende år. Det samme gælder Danmarks gæld til udlandet.

Derfor er det helt nødvendigt, at vi holder fast i de resultater, der nu er nået, og ikke giver op på halvvejen. Det ville være synd at sætte de gode resultater over styr ved i letsind at tro, at nu går det hele nok alligevel. Vi må ikke falde tilbage til en underskudspolitik, der hurtigt vil indsnævre vore manøvrermuligheder meget betydeligt. Og det er svært at rette op på 20 års gældsætning til udlandet. Det tager også tid.

Det tager år endnu at genskabe Danmarks internationale omdømme og at skabe grundlag for, at der er et job til enhver, som ønsker arbejde. Der er et stykke vej endnu, før vi har moderniseret det danske samfund i overensstemmelse med en holdning, der bygger på det enkelte menneskes ansvarsbevidsthed og vilje og evne til først og fremmest selv at gøre en indsats for sin egen og sin families situation. Det kræver lang tid at skabe et samfund, der giver mennesker større valgfrihed omkring formningen af deres egen tilværelse. Kun gennem en stadig indsats kan vi begrænse formynderiet over for det enkelte menneske og give borgerne selv friere mulighed for at vælge og tage et ansvar for deres valg. Det tager tid at føre en politik igennem, der styrker borgernes stilling i forhold til vore mange offentlige systemer, og som klart lægger vægten på indhold og kvalitet såvel i det enkelte menneskes tilværelse som i kulturliv, kirke og skole.

Når vi engang i kraft af genopretningspolitikken har kæmpet os væk fra de underskud og den letsindige gældsætning, som var kursen fra 1975 til 1982, vil den danske befolkning få friere valgmuligheder på alle områder. Vi er endnu bundet af en skyhøj gammel gæld. Men nu låner vi da ikke længere for at finansiere stigende offentlige udgifter, men alene for at kunne betale skyldige renter. Nu er vi dog nået så vidt, at underskuddet i statsfinanserne er mindre end statens rentebyrde. Uden renterne havde vi overskud. Det går den rigtige vej, og det er gået hurtigt. Jeg mener, vi har levet op til de mål, vi satte os for to år siden.

Da jeg den 5. oktober 1982 forelagde regeringens genopretningspolitik for folketinget, sagde jeg bl. a.:

»Vi ønsker ikke i dag at foregøgle nogen, at man, hvis bare man følger regeringens po-